

et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime et inviolabiliter observari volumus et decernimus. Sicque, et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, prædictasque S. R. E. cardinalium congregationes generales et particulares, aliosque ejusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et S. Sedis nuntios, aliosque quoslibet quacumque præminencia, auctoritate et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, ubique iudicari et definiri debere; ac nullum, irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

« Non obstantibus, tam causarum forsitan ad hunc diem introductarum pendentia, quas quidem causas, in quibuscumque, statibus et terminis de præsentibus reperiantur, juxta superius præscripta omnino tractari, iudicari et definiri debere expresse decernimus; quam Nostra et cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis ac in universalibus, provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, decretis quoque, et resolutionibus a præfatis cardinalium congregationibus, sive ab auditorio Rotæ prædicto, aut aliis quibuscumque iudicibus et tribunalibus, alias forsitan, et aliter factis conditis et emanatis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis, exemptionibus et indultis, etiam in corpore juris clausis et litteris Apostolicis quibusvis personis, collegiis, locis, ordinibus, etiam militaribus, congregationibus, societatibus et institutis, etiam Societatis Jesu, et sancti Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet specifica et individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, et cum quibusvis etiam clausulis et decretis, etiam derogatoriis derogatoriis, et irritantibus in genere, vel in specie etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis et invocatis. Quibus omnibus et singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica et individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas et occasiones præsentibus pro plene et sufficienter expressis, et exactissime servatis, et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, et ad præmissorum effectum plenissime et amplissime motu pari derogamus, et derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

« Volumus insuper et eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eadem præsentibus, et in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de iis ignorantiam prætereundum valeat, ipsas præsentibus, seu earum transumpta, ad valvas ecclesiæ S. Joannis in Laterano, et basilicæ Principis apostolorum de Urbe, nec non cancellariæ Apostolicæ, curiæque generalis Innocentianæ in Monte Citorio, et in acie campi Floræ, per aliquem ex cursoribus nostris, ut moris est, publicari et affigi, sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos concernunt, seu concernent, in futurum, perinde afficere et arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ et notificatæ fuissent.

« Utque earumdem præsentium transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

« Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, voluntatis, mandatorum, statutorum, decretorum, derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursum.

« Datum Romæ, apud S. Mariam Majoris, anno Incarnationis Dominicæ 1747, ii Nonas Martii, Pontificatus Nostri anno octavo.

« J. card. PASSIONEUS.

« J. Datarius. »

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(128. De professione fidei emissa, scilicet sine interno consensu profitentis, non incongruum est hic paucis disserere.

(129. Professionem fictam irritam esse, etiam si nec vis, nec metus gravis intercesserit, communis est sententia, idque, quia obligatio, quam inducit professio, non ex lege oritur, sed ex privata hominis voluntate, adeoque ubi deest voluntas, deesse debet et hæc obligatio. Confer Rotam, cor. Molin., decis. 798, n. 7 et seq.

(130. Estque ficta hæc professio irrita non in foro tantum poli, sed et in foro fori; cum necessarius ad professionem consensus nequeat ab Ecclesia suppleri. (131. Nec refragatur textus in cap. Quod interrogasti, dist. 27, ubi vidua fidei professa redire fuit coacta ad monasterium, et quidem quamvis matrimonium iniisset. In casu enim illo id ita factum fuit, non quia consensus fuit ab Ecclesia suppletus, sed quia vidua illa nequivit ostendere ex causa justa professionem fidei emisisse; imo constitit ex causa hypocrisis emissam ab ipsa fuisse professionem. (132. Eademque de ratione in c. Si quis, De regular., altera vidua coacta fuit in mo-

nasterio permanere, quia scilicet demonstrare nequivit ex justa causa fidei emisisse professionem. Accedit quod in casu hujus decretalis ratihabita tacite fuit professio. Consule pariter Rotam, cor. Molin. dict., dec. 798, a n. 9 ad 13.

(133. Quinimo nec is, qui professionem fidei ex causa minus justa emittit, obligatur ex vi consensus ab Ecclesia suppleti, sed in pœnam admittæ fraudis permanere in religione tenetur, ut optime inter alios adnotarunt Turrecremat., in dict. c. Quod interrogasti, d. dist. 27; Fagnanus, in dict. c. Si quis, n. 36, De regul.; Rota, cor. Molines, d. decis. 798, n. 15.

(134. Quomodo vero in foro fori fictio hæc probari queat, necessarium est hic expendere. Videndum utrum allegetur fictio sine ulla causa, an cum causa. Priori casu non est audiendus, qui fidei professionem emisisse ait, idque quia nulla allegari potest simulatio sine causa. Posteriori vero casu interest scire, utrum causa sit justa, an minus justa. Si causa non sit justa, etiam si eam allegans probare posset fictionem, in pœnam permanere in religione tenetur, ut mox dictum est. Si autem causa sit justa, auditur si probare velit fictionem; Rot., cor. Molin., d. dec. 798, a num. 26 ad plur. seq. (135. Exemplum causæ justæ poni potest in metu, et quidem quacumque. Si enim metus esset gravis, opus haud esset probare fictionem, sed ipse sufficeret ad professionem invalidandam. At metus qualiscumque præbet justam causam fictionis; Rota, cor. Molin., d. dec. 798, n. 29. Et tamen probari debet ex actibus antecedentibus, concomitantibus et subsequentibus professioni contrariis, ut idem supremum tribunal Rotæ, d. dec. 798, n. 30.

(136. Hic vero silentio non est prætereundum, quod supremum tribunal Rotæ, coram Molines, dec. 798, examinavit plures actus antecedentes, concomitantes et subsequentes professioni contrarios, qui in specie illa afferebantur ad probandam fictionem, et eos sufficientes haud reputavit. At sciendum est, quod commissæ deinde a S. M. Clemente XI, revisione ejus decisionis particulari congregationi quinque S. Romanæ Ecclesiæ cardinalium, nimirum Carpinei, Collorédi, Marescotti, Panciatici et Bichii, fuit ipsa revocata et irrita declarata professio, ut refert Ursaya, Discept. eccl., t. I, part. 1, discept. 20, n. 26. Quocirca qui in mox dicta decisione afferuntur actus antecedentes, concomitantes et subsequentes contrarii professioni, pro sufficientibus haberi queunt ad fictionem probandam.

APPENDIX EDITORUM CASINENSIVM.

(1. Haud supervacaneum putamus de professione regulari, quæ sequuntur, adnotare. (2. Ac primum ad legitimam professionem necessariam requiritur legitima ætas, adeo ut professio non obliget, nec valeat si fiat ante legitimam ætatem, prout statuitur in cap. Nullus, ex. de regular. et transeunt. ad relig. Quæ ætas ex concil. Trident.,

sess. xxv, cap. 15, De regular. est sexdecim annorum completorum.

(3. Porro circa hanc primam conditionem notandum, quod etsi in matrimonio carnali malitia suppleat defectum ætatis, cap. De illis 9, et cap. final. Ex. de despons. impub., non tamen id locum habet in matrimonio spirituali, quod contrahitur inter profitentem et religionem, ut ex communi docent Sanchez, lib. v Mor., cap. 5, n. 2; Pirrhing, tit. cit., De regular. et transeunt. ad relig., n. 117, quia nullatenus reperitur statutum ullo jure positivo, sicut in matrimonio carnali. Dicendum igitur, in professione requiri, ut ætas ad illam requisita sit omnino completa. Estque hoc adeo verum, « ut si dies unica, vel etiam hora desit, professio sit invalida. Causa sic statuendi est favor tum religionis, tum novitii, ne hic austeritatibus religionis ante tempus astringatur, prout in terminis Schmalzgrueber, ad cit. tit. De regular. et transeunt., etc., n. 171.

Quæritur: Cuius, exhibitæ ætatis attestatione, qua constat eum in ætate xv annorum esse constitutum, post completam probationem ad normam Trident. bona fide professionem emittit. Temporis cursu, pluribusque annis exactis, occasione perquirendi novam fidem baptismi pro sacris ordinibus suscipiendis, recognoscit, priorem fidem, quam exhibuerat ad profitendum in religione, fuisse alteratam et erroneam; quatenus incuria parochi fuit descriptus in libro baptizatorum, utpote natus die ex. q. 7 Augusti 1809, quando revera natus est die 7 Augusti 1810, unde, facto computo ad annum emissæ professionis, deprehenditur, eam edidisse ætate quindecim annorum: nunc oritur dubium an censendus sit saltem tacite professus.

(5. Affirmant plures, inter quos Fagnanus, Ventriglia, Pignatellus, alique, repetentes pluries fuisse resolutum a sac. congregat. Concil., ut in Roman., 28 Maii 1578, ibid., 13 Januar. 1619, in Neapolit., 3 April. 1621. Quod probant, ex quo Caius post emissam professionem, ad plures annos habitum indistinctum cum professis gestaverit, seque in exercitio actuum ad solos professos spectantium versatus fuerit, propter quod juris præsumptione censetur professionem emissam tacite ratificasse cum nova obligatione permanendi in religione.

(6. « Negativa tamen videtur communior, et in puncto juris verior, ut in terminis tenuit Rota, in Mediolan. nullitatis professionis, 3 Martii 1690, coram Emerix, pro qua xviii theologos et xvii juristas cumulat ac recenset sæpius fuisse ab eadem Rota resolutum. Nam ad inducendam tacitam professionem, seu tacitam ratificationem, est necessarium, ut ratificaturus libere consentiat. Siquidem agitur de subjiciendo professum novæ obligationi, contra quam in dubio fieri debet interpretatio. Leg. Ariamus, ff. De obligat. et act. Verificari autem non potest de Caio, quod libere consentiat in novam obligationem, cum habeat ignorantiam inculpabilem suæ professionis ortam

ex præcisa incuria parochi. Nihil enim est magis contrarium consensui, quam ignorantia, vel error... Quæ scientia in expresse valide proficiente, et in terminis de ratificante et tacite approbante supponitur in cap. *Is, qui ad monaster. de regular.* in 6, § *Qui vero*, ut plenius in littera. » Ita Matthæucci, *Offic. cur. Eccles.*, cap. 41, n. 6.

(7. « Ad tollenda equivoca (sic idem Matthæucci, *loc. et n. cit.*), et forte concordandos DD. debet distingui is, qui professionem expressam nullam scienter emisit, ab eo, qui expresse nulliter, sed ignoranter professus est: de primo procedit, quod si post annum ab emissa professione perseveret in religione, deferendo habitum indistinctum cum professis et in actibus se exerceat ad solos professos pertinentes, censeatur per hæc priorem ratificare. Quoniam cum sciat nullitatem professionis, et se per illam ad religionem non obligari, jus optime præsumit, quod in prædictis se occupet animo tribuendi per suum consensum professioni novum valorem... Etenim in eo nulla alia præsumptio locum habet, quam voluntas profitendi. Quæ præsumptio non currit in eo, qui jam emisit professionem, sed nullam. De hoc enim præsumitur, ut habitum gestet, et alia operetur, tanquam semel valide professus, non tanquam futurus professurus, et ad implendam obligationem, quam supponit contractam, non autem ad novam contrahendam.

(8. « Tanto magis, quod non est nostrum divinare, quid ille egisset, si nullitas professionis sibi innotuisset. Quinimo judicandum est, quod et tunc contra validitatem reclamasset, si ei de nullitate constitisset. » Ita prælaudatus Matthæucci, *ibid.*

(9. Et ne iterum ad hanc materiam ratificationis professionis nullæ redeamus, tanquam ad modum regulæ statuendum videtur, ad ratificationem hujusmodi professionis invalidæ requiri; primo, ut ratificans sciat, professionem a se factam, irritam fuisse, quia ignorantis nullus est consensus, et incogniti nulla voluntas. Excipe, nisi expresse apud se statuat, se velle professionem a se emissam, esse validam, etsi forte ab initio valida non fuisset. Secundo, requiritur novus consensus, per quem professio invalide emissa ratificetur, et iterum edatur, cum sit nova professio, adeoque nova intentione, seu voluntate fieri debet. Potest autem hæc ratificatio professionis fieri vel expresse, vel etiam tacite, et ipso facto, permanendo v. g. in habitu regulari, et sub obedientia religiosa, postquam scivit, professionem prius editam, fuisse irritam.

(102) Præstat hic audire Reiffenstuel in hæc verba: « Inferitur, quod etiam si ab initio nulliter professus, professionem suam juxta laudabilem religiosorum consuetudinem sæpe renovet, et ratificet expresse, vel tacite, portando habitum religiosorum, vel actus eisdem proprios exercendo, etiam cum animo se obligandi ac tacite profitendi; tamen semper adhuc etiam post decem, vel plures annos via extraordinaria restitutionis in integrum reclamare, vel cessante scandali periculo, tuta

Hæc docet Pirrhing, *cit. tit. De regular.*, etc., n. 149, idemque tradunt Azor., Sanchez, Less., Suarez, apud eundem Pirrhing, *ibi.*, et, teste Reiffenstuel, *tit. cit. n. 215*, communis aliorum (102).

(10. Altera conditio requisita ad legitimam professionem est, ut spontanea, seu libera voluntate sit emissa. Textu expresso, cap. 1, *tit. sæpe citat. De regularib.*, etc., adeoque professio facta ex coactione aut metu gravi injuste incusso, ipso jure sit irrita, ut deciditur cap. 1, *Ex de iis quæ vi*, etc. Enimvero per professionem, seu vota religiosa suscipitur novus et immutabilis status, et obligatio ideoque convenit, ut omnino spontanea ac plene libera voluntate suscipiatur.

(11. Porro inter causantia metum gravem ab omnibus numerantur, minæ vel periculum mortis: mutilatio, item cruciatio corporis per carcerem, verbera, inedia, aut similia: item metus amissionis patrimonii, etc. Ita communiter DD. ob satis clara jura. Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 162.

(12. Pariter conveniunt omnes, quod in aliis malis, de quibus ex jure non constat, an sint gravem metum causantia nec ne, recurrendum sit ad arbitrium judicis, arg. l. III, ff. *Ex quibus causis*, etc., *ibi*: « Sed non sufficit, quolibet terrore adductum fuisse, sed hujus rei disquisitio judicis est: » quod tamen arbitrium adhibendum et attendendum non est circa ea mala quæ de jure pro insufficientibus habentur ad inducendum gravem metum. Sic Reiffenstuel, *l. c.*, n. 163.

(13. Jam vero notabilis atque in praxi frequens est controversia, an et quando metus reverentialis sit gravis, ac consequenter sufficiens ad reddendam invalidam professionem. Nos sententiam Pirrhingii utique amplectimur in hæc sane verba: « Sicut metus reverentialis (ita ille) propter imperium, vel preces parentis, vel superioris per se solus non reddit matrimonium irritum, ita nec professionem. Nisi tamen conscientia sint timidæ, vel timor malæ tractationis, vel preces importunæ, seu sæpius repetitæ, vel magna et diuturna offensio ejus, a quo hominis vita aut fortuna pendet, spectata etiam conditio ac dispositione personæ, utrum timida sit, hæc enim si jungantur reverentiæ, quæ superioribus deferri solet, æquivalent metui gravi. » *Loc. cit.*, n. 120. Ita pariter docet Sanchez, *De matrim.*, lib. IV, disputat. 7, per tot., nec non Lessius, Layman, Reiffenstuel, et communissima aliorum.

(14. Quæritur: Lælius propter graves

conscientia discedere ac nubere valeat, si hosce actus fecit ignorans, quod professio prima fuerit invalida, nisi talis ratificans expresse apud se statuat, quod velit modo professionem valide ratificare, etsi ab initio fuisset invalida... Ex quo nonnulli in ratificatione professionis laudabilissime addunt, *etiamsi ab initio ex quacunque causa invalide professus essent*, etc., ad tit. *Ex. de regularib.*, etc., n. 216. »

minas eorum, quibus debetur naturalis reverentia, religionem ingreditur, et, completo anno probationis, absque reclamatione professionem emittit; an ne valide?

ñ. Negative: nam durante causa metus, durat metus; præsumiturque semper esse, quandiu vivit ille, qui metum incussit. Ideo, quamvis in actu externo appareat libertas, et fiant positivi actus, qui alias possent ratificationem professionis inferre, vel tacitam inducere, tamen, quia in eos influit causa metus adhuc durans, præsumuntur et ii meticulosi, commentitii, fictitii et simulati, et non sponte elicitii ad effectum professionem ratificandi, aut tacitam inducendi; et ita arguitur, quod professionem emisit, et in religione permanserit ad effugiendum Patris, vel suorum indignationem, severas minas, inhumanas sævities vel contumeliosa verba ac similia, quibus protestabantur se velle eum afficere, si e religione egrederetur, et dum ad sæculum rediret, nolle eum recognoscere in filium vel fratrem, nec recipere in domum paternam, aut ei alimenta subministrare. Quarum singula non modo adolescentem, in quo levior metus propter illius imbecillitatem requiritur, verum et virum constantem possent movere et perterrefacere. Matthæucci, *Offic. cur. Eccles.*, cap. 41, n. 15.

(15. Imo, si Lælius hujusmodi, in professione per vim et metum emissam a principio libere non consenserit, durante eadem causa metus, semper consensus necessarius desideratur, et propterea nec ex lapsu etiam longissimi temporis sustineri

(103) Juvat, pro applicatione doctrinarum hic supra expositarum, sequentem resolutionem sac. congr. Conc. integram exhibere, tenoris videlicet — « SAGONEN. NULLITATIS PROFESSIONIS — Frater Dominicus Franciscus de Lama, natus die 8 Julii anno 1691, professionem regularem emisit in religione Minorum Reformatorem 8 Francisci, die 10 Decembris 1706, quam etiam ratificavit die 8 Decembris 1711. Cumque alias in hac sacra congregatione institerit pro concessione restitutionis in integrum, deprehensum fuit, quod licet nulla esset difficultas quoad nullitatem professionis, utpote emissæ ante decimum sextum annum completum, contra litteram sacri concilii Tridentini, sess. xxv, c. 15, *De regul.*, non ob hoc tamen esse poterat locus restitutioni in integrum, ex quo accesserat ratificatio, cum positiva scientia in ratificante, quod professio erat nulla ratione ætatis, ad terminos textus in cap. *Significatum*, *De regularibus*.

« Ad removendum obstaculum ratificationis, frater Dominicus probationem assumpsit, quod ratificatio nulla fuerat, utpote emissa propter vim et metum cadentem in constantem virum, sibi que incussum a Laurentio fratre, qui, pugione ad pectus admoto, ipsum induxit ad ratificandum.

« Cumque in hujus facti comprobationem allatum fuerit ipsius Laurentii testimonium, qui stimulis conscientia, et exhortationibus missionariorum permotus, rem totam aperuit, non obstante, quod, ut ipse inquit, sciret sibi futurum esse præjudiciale egressum fratris Dominici a religione, propter divisionem bonorum paternorum, quam ille post egressum præterire posset, alique duo testes superadderentur deponentes de auditu, propositum

potest ejus professio ex ratione tacitæ, aut titulo ratificationis. Matthæucci, *ibidem*, n. 16.

(16. Nec obstat, quod elapso quinquennio, ordines sacros susceperit, et actus professionis exercuerit. Nam ad excludendum consensum, quantumcunque quinquennium elapsum fuerit, non obstante ordinum susceptione, vel officiorum exercitio, sat est, ut causa metus existat. Pleniusque excluditur ex querimoniis, reclamationibus, protestationibus, etiam extrajudicialibus, ab ipso tam ante, quam post professionem factis, quibus ostendebat se non habuisse voluntatem profitendi. Quapropter alleganti justum impedimentum reclamandi intra quinquennium, conceditur restitutio in integrum adversus lapsum quinquennii, prout in una *Anconitana de anno 1664*, fuit concessa, quamvis professus suscepisset sacros ordines in religione, adhuc tamen durante metu. Matthæucci, *l. et n. cit.*; Pignatell., tom. IX, consultat. 173, n. 79.

(17. Hinc in *Policastren. nullitatis professionis*, 17 Augusti 1726, in considerationibus ad rem, quas sac. congreg. Concil. Secretarius, (cujus munere tunc celeberr. Prosper de Lambertinis, postea Bened. XIV fungebatur) EE. PP. subjecit, notare non prætermisit, nempe; quod « susceptio sacrorum ordinum non validat professionem, quando durat causa metus, propter quam professio emissa fuit... juxta resolutionem sac. congregat. Episc. et Regular. approbatam ab Alexandro VII. — Sic in tom. III *Thesaur. resolut. sac. congreg. Conc.*, pag. 359 (103).

fuit in congregatione habita die 4 Februarii 1719, consuetum dubium, et an sit concedenda restitutio in integrum in casu; et responsum fuit, dilata, et coadjuventur probationes, et episcopus procedat prout de jure contra Laurentium fratrem « Oratoris. »

In hujus rescripti executionem datæ fuerunt litteræ ad episcopum, et cum in Urbe adessent nonnulli religiosi, qui juxta ordinem sacre congregationis poterant coadjuvare probationes, die 4 Martii 1719, responsum fuit E. mo Urbis vicario, qui dignetur nomine S. congregationis recipere examen formale testium; examinatisque binis religiosi, tunc commorantibus in conventu S. Francisci ad Ripam, ex quorum dictis resultavit fratrem Dominicum fuisse adactum per vim et metum sibi, ut supra, a fratre illatum, ut ipse frater Dominicus Franciscus factum exponendo sæpius cum ipsis fuerat conquestus, proposita iterum fuit ejus instantia super restitutione in integrum in congregatione habita die 5 Augusti 1719. Sed cum litteræ episcopi Sagonensis adhuc non supervenissent, responsum fuit, *dilata, et dentur litteræ urgentiores*.

Supervenerunt interea litteræ prædicti episcopi, una cum serie actorum ab eodem gestorum. Porro ex illis habetur primo, quod citatus fuit Laurentius, illic fuit assignatus terminus dierum novem, trium pro prima, trium pro secunda, et trium pro tertia canonica monitione, ad comparandum et deducendam causam, quare non deberet declarari excommunicatus ad violentiam exercitam adversus fratrem Dominicum, ad affectum extorquendi ab eodem ratificationem religiose professionis.

Secundo, quod Laurentius intra terminum sibi

(18. Diversimode dicendum, si, cessante causa metus, perseveret sine reclamazione, et pacifice in religione, et in actibus professorum occupetur. Nam tunc negari non potest, quin ex illis concludatur omnis legitima præsumptio animi ad tacitam professionem, vel ad priorem ratificandam; perinde enim in casu esset, ac si metus non præcessisset. Maxime si per annum completum postquam notitiam habuit, quod causa metus defecerit, in eorundem actum exercitio se occupaverit; quoniam tunc præsumptione juris tacita professio inducitur, ut pluries declaravit sacr. congregat. Concil. quæ 29 Martii, 1578, censuit: « quod ubi professio expressa fuerit nulla; ex quo tamen post expletum annum probationis permanserit in habitu regulari per duos vel tres annos, censeri fecisse tacitam professionem, et dici professum. » Matthæucci, *ibid.*, cit. n. 16, dixi per annum, tanquam de mente S. C. quæ sæpius declaravit, tacitam professionem a Trid. utique non sublata, incipere a prima hora post perfectum an. 16, et finire in an. 17. Fagn., c. *Signific.*, De regul., n. 40.

(19. Queritur: utrum irrita fiat professio, si non professionem emittens, sed eam acceptans ad sic acceptandum compulsus fuit metu gravi injuste incusso? Affirmant Less., Wiest., Donat. Quia professio est contractus ultro, citroque obligatorius: Quia in correlativis, quod dispositum est de uno, dispositum etiam censeri debet de altero illorum, quando eadem est utriusque ratio: quia in matrimonio carnali metus irritum facit contractum, tam quando sponsæ, quam quando sponso is est incussus. Hæc sententia admodum probabilis est ob has rationes; probabilius tamen videtur esse, quod in hoc casu professio non fiat irrita. Neque debet fieri extensio de uno casu vel persona ad aliam, præsertim cum non sit eadem ratio, tum quia vis et metus facile infertur

assignatum comparuit, suumque peccatum sequentibus verbis exposuit: « Esso supplicante genuflesso a suoi piedi confessò il fallo da lui commesso nella sua deponitione, d'aver esso costituito forzatamente, anche con mano armata, violentato in compagnia di Fra Valentino laico Riformato suo Cugino Carnale (qui jam defunctus, est) il sacerdote Fra Domenico Francesco suo fratello, sino dall'anno 1711 del mese di Dicembre, nel tempo, che detto Fra Domenico Francesco suo fratello era chierico Minorista di detta religione dei Riformati, a dover esso ratificare nel termine delli cinque anni la professione del suo noviziato, ma questo esso povero oratore fece solo, perche il laico Fra Valentino suo cugino carnale l'indusse a fare questa risoluzione, acciò detto Fra Domenico Francesco suo fratello non si spogliasse dell' Abito di S. Francesco, e ne sarebbe restato diffamato non solo detto Fra Domenico Francesco, ma anche la famiglia d'esso oratore, come altresì perchè di quella poca zenda, ch'esso supplicante avea di quel tempo, se si svestiva di detto abito suo fratello, ne restava povero colla sua famiglia esso supplicante; » et post deductam et allegatam ignorantiam, quod imposita esset excommunicationis pœna adversus eos qui cogunt aliquem ad emittendam professionem regularem sic concludit; « pertanto prostrato a suoi

adolescentibus ingredientibus religionem, non item ipsi religioni, vel ejus prælato, nisi in casu valde raro. Ita Pirrhing, *l. c.*, n. 124; Schmalzgrueber, cit. tit. *De regular.*, n. 176, 177.

(20. Quæres quomodo et quando dici possit de metu constare? Ac primo constare de vi illata diceretur ad hunc effectum, nempe invalidationis professionis, quando pater, mater, frater in judicio faterentur professam seu professum coegisse: quia confessio rei spontanea in judicio emissa facit rem notoriam et manifestam, c. *Quæsitum de cohabit. cleric. et mulier.* Non tamen talis cogentis confessio sufficeret sine aliis testibus et præsumptionibus ad anulandam professionem, vel concedendam restitutionem in integrum, ut colligitur ex *resolutionibus S. congregat.*, nempe, in *Hispalen.*, 23 Septembr. 1690, et in *Bononien.*, 26 Septemb. 1694, in quibus fuit denegata restitutio in integrum, non obstante, quod parentes judicialiter fassi fuissent, filios ad habitum religionis suscipiendum et professionem emittendam coegisse; et magis præcise in alia Januen., 30 Junii 1694. Ita Monacellus, *Formul. legal. pract.*, part. III, tit. 1, formul. 32, n. 10, pag. 135.

(21. Jam porro ad proferendum rectum judicium super qualitate metus incussi, et sumendum temperamentum a jure regulatum pro nullitate vel validitate professionis, sequentia attendenda veniunt.

(22. Primo, quod metus non præsumitur, sed ab allegante probari debet, sive per conjecturas et præsumptionem. Monacell., *l. c.*, 12.

(23. Secundo, quod quando pro metu adest juris præsumptio, vel testes pro parte metum passi, inducti deponunt de minis et vi, et sic de actu externo, qui sensu percipitur, corporeo; et contra testes pro libero consensu inducti deponunt non de actibus

piedi, o alla santa Sede Apostolica, alli quali ne domanda il perdono, e li supplica perdonarli il suo fallo, e quando fosse caduto in alcuna censura, lo supplica dell'assoluzione di essa, con avere commiserazione di non esser caduto volontariamente in alcuna offesa contro la sua anima. »

Adduntur depositiones ad perpetuam trium aliorum religiosorum, qui die 31 Oct. 1719, retulerunt se pluries audivisse Fr. Domenico conquerentem de nullitate tam professionis quam ratificationis, quinimo alter ex eisdem subdit, se violentiæ lamentationes intellexisse ab ore Fratris Dominici die immediate sequenti, seque tunc obviam habuisse Laurentium fratrem; « e ripresolo della forza che aveva fatto al detto Fra Domenico Francesco, esso rispose primieramente, che non sapeva quello dicevano, e poi ei confessò il tutto seusandosi, però che ne fu causa il detto Fra Valentino (de quo supra habitus est sermo) mentre lo mandò a chiamare per Uomo a posta, e lo stimolò a ciò fare. »

Hæc sunt in causa, adeoque dignabuntur EE. VV. decernere. « An sit concedenda restitutio in integrum in casu. » *Affirmative.*

« Die 15 Aprilis 1720. Ita in *Thesaur. resolut. sacr. congregat. Concil.*, tom. I, pag. 297 et seqq. »

facti, sed de rebus in animo et mente existentibus, magis credendum est duobus testibus de metu, quam mille de libera voluntate deponentibus. Idem, *ibid.*, n. 14.

(24. Tertio, quod metus consideratur gravis non solum ex parte objecti, vel ex parte modi, sed etiam ex parte subjecti, et censetur mulier constans (* sumpto hoc vocabulo ex jure Romano, ubi dicitur metus gravis, ille cadens in constantem virum*), etiamsi timeat quod non convenit prudenter viro timere; unde aliquis erit gravis et probabilis metus in muliere, qui in viro non erit, et sic minor metus sufficit in muliere, ut dicatur metus cadens in constantem, propter illius imbecillitatem. Rota, *coram Coccin.*, decis. 2207, n. 10. Idem Monacell., *l. c.*, n. 16.

(25. Quarto, quod minæ (dummodo testes sint concordēs in illarum qualitate, licet discordes de loco et tempore) probantur per testes singulares. Rota, *coram Duratto*, decis. 205, n. 11, etiamsi sint domestici; Barbosa, vol. 77, n. 56, lib. III, ibi: « Unde (in metus probatione) admittendi sunt testes domestici, cum ad hunc effectum probatio testium domesticorum habeatur efficacior. » Ita pariter Monacellus, *ibid.*, n. 19.

(26. Quinto, quod metus (repetendo superius dicta) semel incussus durat, et durare præsumitur, quandiu durat ejus causa, quamvis in actu externo appareat libertas. Rota, *coram Seraphino*, decis. 166; Barbosa, vol. 17, n. 147 et seqq.; Monacell., *ib.*, n. 21.

(27. Quia porro professio, ut sit valida, spontanea seu libera voluntate emitti debet, cumque, qui errant, consentire non videantur, per satis clara jura (idem die, ubi dolus adsit), hinc profecto est, quod professio ex errore vel ignorantia, aut dolo circa substantialia religionis emissa, sit irrita, et quidem jure naturali; quippe talis error, seu ignorantia omnino tollit consensum *substantialem*. Secus est, si error vel ignorantia sit solum circa accidentalia. Pirrhing, *ib.*, n. 121.

(28. Amplius cum professio libera voluntate fieri debeat, consequens est, quod facta a furioso vel amente, non valeat; textu expresso, cap. *Sicut 12*, tit. citat. *De regular.*, ibi: « Furiosus, seu amentis libera voluntate consentire non potest, ideoque professio ab eo edita irrita fuit. »

(29. « Ubi notandum: si quis alienus mente professionem facit, non sufficit ad hoc ut vere professus fiat, si postea ad sanam mentem rediens, et conscius professionis a se emissæ invalide taceat, vel non contradicat, aut habitum non deponat; sed necesse est ut de novo spontanea voluntate profiteatur, vel tacite, nempe per exercitium actus proprii professorum, distincti ab habitu novitiorum, ex quo præsumi possit de novo tacita professio. . . . Ratio est, quia talis professio fuit omnino irrita, adeoque perinde est, ac si nunquam facta fuisset, et consequenter non potest, cessante amentia, ratificari, nisi per novam professionem expressam vel tacitam. Verum jure

novo (post) conc. Trid. non potest professio ab amente facta ratificari, nisi ante amentiam anno continuo in probatione steterit, et postquam ad sanam mentem rediit denuo expressam professionem faciat, vel tacitam, v. g. per assumptionem habitus proprii professorum, etiam sine gestatione tridui. » Hæc Pirrhing, *loc. cit.*, n. 123.

(30. Quoad vero professionem fide emissam, sequentia, celebri Donato docente, expendere satis sit.

(31. Quæres igitur: professio ficta emissa, utpote oretenus facta, sed non corde, an sit valida? *Negative* quoad forum poli, ex defectu legitimi consensus, qui est omnino necessarius ad substantiam contractus, quia quoad Deum attenditur animus, non autem opus externum. Secus autem quoad forum contentiosum. . . . Unde quoties quis suscipit habitum secundum formam canonicam, et promittit servare et vivere secundum illam, licet fide suscepit, non poterit eum amplius deponere; alias fieret religioni grande præjudicium; hinc juste cogitur in illo perseverare, secus turbaretur regula ecclesiastica. Et sicut in matrimonio carnali Ecclesia judicat secundum actus exteriores, et non secundum actus interiores, qui sibi non possunt innotescere; ita in matrimonio spirituali Ecclesia non judicat de occultis, sed per externa præsumit interna, nam interna per externa declarantur.

(32. Proinde quantumcunque quis non intendat contrahere matrimonium, si tamen exprimat verba contractus matrimonii, si conjuges aliunde sint habiles ad contrahendum, Ecclesia judicat, illud esse verum matrimonium, et cogit illum cum illa habitare, etsi fide dictat contraxisse, vel ore, et non corde protulisse illa verba, quæ expriment consensum contractus matrimonii: ita et in professione, quantumcunque quis non intendat se obligare ad vota religionis; ex quo tamen sponte profitetur, et non protestatur aliquid in contrarium, Ecclesia urget illum servare professionem, quia præsumit solemniter vovisse, et animum habuisse profitendi.

(33. Bene verum est, quod is fide professus, si voluerit e religione recedere et dicere de nullitate professionis, ob defectum intentionis, et consensus non præstiti, hoc debet per idoneos testes probare, quod est difficillimæ probationis. . . . quia, quæ pendent ex animo, Deus tantum novit; tanto minus, quanto præcessisset protestatio, vel adisset vehementissima præsumptio, nec standum est ejus juramento.

Ita in terminis Donatus, *Prax. regular.*, tom. II, part. IV, tract. 11, q. 12, *De profess. nulla*, n. 1 et seqq.

(34. Quæres si fide professus non poterit suæ professionis nullitatem probare, et recuset ratificare, an possit fugere, remoto scandalo? D. Thomas 4, *Sent.*, dist. 29, q. unica, art. 3; Sanchez, *De matrim.*, lib. II, disput. 39, num. 11, affirmant quia